

densamma i protokollet anteckna. Landskamereraren vare ock tillstådes för att Kronans rätt bevaka, med åliggande att, om afseende å hans framställningar icke fästes, dem till protokollet anmärka. Är Landshöfding frånvarande och icke någon uti hans ställe i nåder förordnad, utse deputerade inom sig sjelfva ordförande.

Protokollet föres af Länsbokhållaren.“

Stockholm den 18 Februari 1868.

Arv. Fr:son Posse.

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli d. 18 Febr. 1868, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om eftergift af Kronans rätt till danaarf efter tvänne personer.

(I. A.)

1:o. Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion (N:o 160) har Herr S. A. Hedlund föreslagit, att Kronans rätt till danaarf efter i Marstrand den 31 Mars 1851 afidne Bagaremästaren Gustaf Schröder må till förman för Stadsmäklaren i Göteborg P. M. Hägg eftergifvas.

Af motionen med dervid fogade handlingar inhemtas hufvudsakligen, hurusom Bagaren Schröder och hans före honom år 1844 afidna hustru Sofia Magdalena Schröder, född Ryde, i lifstiden upprättat inbördes testamente, enligt hvilket den efterlevande af makarne skulle till sitt frånfalle sitta i orubbadt bo och efter begges död arfvingarne å ömse sidor träda till den andel af boet, som lag utsätter; att, på grund häraf, Bagaren Schröder intill sitt frånfalle innehaft hela qvarlätenskapen, som vid hustruns frånfalle uppskattats till 2,280 R:dr

9 sk. 8 rst. Banko, men vid mannens död endast uppgick till ett värde af 1,056 R:dr 6 öre; att arfskifte efter begge makarne Schröder den 3 Juli 1865 blifvit af Magistraten i Marstrand förrättadt, dervid Stadsmäklaren Hägg, såsom systerson och ende arfvinge till hustru Schröder, tillades hälften af qvarlåtenskapen med 528 R:dr 3 öre, samt förklarades, att enär någon efter Bagaren Schröder arfsberättigad person icke sig anmält eller vore känd, andra hälften af qvarlåtenskapen skulle såsom danaarf Kronan tillfalla; att Hägg inom behörig tid klandrat berörda arfskifte genom rättegång, derunder flera vittnen blifvit på ed hörda, af hvilka ett intygat, att Schröder yttrat, "det han, såsom orden fallit, tyckte mycket om Hägg och att denne skulle hafva allt som funnes efter Schröder, då han doge", samt några vittnen upplyst, att Hägg ofta lemnat Schröder i lifstiden hjälp och att denne sistnämnde, som uppnått 83 års ålder och varit orkeslös, skulle fallit fattigvården till last, derest han icke af Hägg erhållit understöd; att enär något testamentariskt förordnande emellertid icke blifvit, på sätt lag föreskrifver, bevakadt, Rådstufvurätten, genom dom den 3 Oktober 1867, käromålet ogillat; och att Hägg, som emot domen erlagt vad, fullföljt sin talan hos Kongl. Göta Hofrätt, på hvars pröfning tvisten för närvarande vore beroende.

Då af ofvanberörda vittnesmål, jemfördt med hvad andra vittnen berättat, full moralisk visshet vunnits derom, att det varit Bagaren Schröders vilja, att Hägg, som genom understöd räddat Schröder från att på alderdomen falla fattigvården till last, skulle efter dennes fränfalle erhålla hela den qvarvarande qvarlåtenskapen, synes det Utskottet, hvilket det icke tillkommer att yttra sig i den på domstols pröfning beroende rättsfrågan, att det icke kan vara Staten värdigt att, om än Schröder icke förstått att åt sin vilja gifva en juridiskt bindande form och Hägg ej att iakttaga de formaliteter, som för testamentes åtnjutande enligt lag erfordras, beröfva Hägg ifrågavarande medel; hvadan och då under sådana förhållanden rättegångens fortsättning synes böra undvikas, Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte för sin del medgifva, att den rätt Kronan kan ega till qvarlåtenskapen efter Bagaren Gustaf Schröder må till förmån för ofvanbemälde Hägg eftergifvas; och lärer, i händelse denna hemställan vinner Riksdagens bifall, underdånig skrifvelse i ämnet böra till Kongl. Maj:t af-låtas.

2:o. I afseende å eftergift af Kronans rätt till danaarf efter i Rättviks församling den 4 November 1864 affidna Hushållerskan Lovisa Skultin, hvarom, på sätt Utskottets Utlåtanden N:is 25 och 70 för nästlidna års riksdag utvisa, fråga då jemväl uppstod, hafva vid innevarande riksdag tvänne särskilda motioner inom Riksdagens Andra Kammare blifvit väckta. Herr *D. Olauson* har nemligen (se motion N:o 173) föreslagit, att ifrågavarande danaarfsmedel,

vid 1866 års slut uppgående till 1,583 R:dr 97 öre, måtte efterskänkas till tvänne den affidnas, i behof varande syskonebarn af oäkta börd, Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbeck. Herr *Liss Olof Larsson* (se motion N:o 308) har åter hemställt, att berörda danaarfsmedel måtte af Kronan afstås till förmån för Rättviks socken, att der användas till understöd åt fattiga skolbarn.

Då systrarne Hammarbecks moder Maria Margaretha Hammarbeck, som före sin systerdotter Lovisa Skultin afidit, varit berättigad att, derest hon henne öfverlevvat, ärfva hela ifrågavarande kvarlåtenskap, hvilken, enär Maria Margaretha Hammarbeck icke efterlemnad äkta bröstarfvingar, enligt numera gällande bestämmelser uti Kongl. Förordningen den 14 April 1866 derefter bort öfvergå å hennes oäkta döttrar Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbeck; då de skäl, som ligga till grund för den uti nyssnämnda förordning oäkta barn tillagda arfsrätt, äfven förefinnas för bifall till Herr Olausons i äranet gjorda framställning; och då dessutom förekommer, att systrarne Hammarbeck, enligt Utskottet förevisade intyg, hafva god frejd och befinna sig i torftiga omständigheter, samt den ena af dem, nemligen Fredrika Ulrika Hammarbeck under de sista fjorton åren troget och pålitligt tjenat på samma ställe, får Utskottet, som ej kan understödja Herr Liss Olof Larssons framställning, hemställa,

att den rätt, Kronan eger till kvarlåtenskapen efter ofvanbemälda Lovisa Skultin, må, till förmån för hennes syskonebarn af oäkta börd Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbeck, eftergifvas;

lärande, i händelse af Riksdagens bifall till denna hemställan, underlåtnig skrifvelse i ämnet böra till Kongl. Maj:t af-låtas.

Stockholm den 18 Februari 1868.

Arv. Fr:son Posse.
